

Allakkiag Notat

Fødsler i Grønland, 2018

Resumé

Der er god svangreomsorg i Grønland, alle gravide i med erkendte graviditeter blev undersøgt af sundhedsfaglige personale mindst en gang i løbet af graviditeten. Der blev født 823 børn i 2018, lidt flere drenge end piger. 5 var dødfødte, hvor 4 ud af 5 var drenge. Der var i alt 813 fødsler, idet der blev født 10 tvillingepar. Den gennemsnitlige fødselsvægt blandt alle levendefødte var 3.513 gram og den gennemsnitlige fødselslængde var 51 cm. I 2018 var fødestederne Nuuk, Aasiaat, Ilulissat, Sisimiut, Qaqortoq samt Tasiilaq. 98,8% af fødslerne foregik i fødestederne. 10% af fødslerne blev forløst med kejsersnit. Dødfødselshyppigheden var på 6,08 per 1.000 fødte, mens den perinatale dødelighed var på 9,72 per 1.000 fødte.

Alle fødsler bliver indberettet til Landslægeembedet, ved at jordemoderen efter fødslen sender en fødselsanmeldelse. Den elektroniske patientjournal *Cosmic* er blevet implementeret i hele Grønland, hvorfor det er blevet muligt at trække forskellige data direkte fra journalerne. På baggrund af det, er der lavet fødselsstatistik for 2018 med data hovedsageligt fra den elektroniske patientjournal.

Da den elektroniske patientjournal stadigvæk er i opstartsfasen, tages data med forbehold for manglende registreringer, fejlregistreringer mm. For eksempel, har det ikke været muligt at trække data om tidligere levende fødsler og det har dermed ikke været muligt, at beregne alderen for førstegangsmødre. Rygning under graviditeten var heller ikke blevet registreret konsekvent i den elektroniske patientjournal, og er dermed ikke med i rapporten.

Nogle parametre er kvalitetssikrede ved hjælp af fødselsanmeldelserne, såsom mødrenes bopæl (postnummer) ved fødselstidspunktet, barnets fødselsvægt og – længde.

Rapporten beskriver svangreomsorgen i Grønland, hvor man har kigget på hvor mange gravide var blevet undersøgt af forskellige fagpersoner. Fødslerne er beskrevet med antal dødfødte og levendefødte, fordelt i køn, inklusiv om hvor mange

Brevdato: 29-11-2019
Sags nr. 2019 - 840
Dok. nr. 12459625

Postboks 120
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 51 92
Fax (+299) 32 51 30
E-mail: nun@nanoq.gl
www.nanoq.gl

flerfoldsgraviditeter der har været. Videre er de levendefødtes vægt og længde beskrevet, fordelt svangerskabsuger og mødrenes bopæl (by). Graviditetslængden og fordelingen af fødslerne i fødemåder og fødesteder er ligeledes beskrevet, ligesom forældrenes alder, civilstand og erhvervsstatus er nævnt. Sidst i rapporten beskrives spædbarnsdødeligheden.

Graviditetsundersøgelser

Ifølge sundhedsvæsenets retningslinjer om svangreomsorg, skal alle gravide i Grønland som minimum blive undersøgt af jordemoder eller anden kompetent fagperson 3 gange i løbet af graviditeten, før den gravides ankomst til fødestedet. Den ene af undersøgelserne er ultralydsscanning i svangerskabsuge 16 med henblik på terminsbestemmelse.

De informationer, Landslægeembedet har brugt til vurdering af graviditetsundersøgelserne, er baseret på registreringer i den elektroniske patientjournal og kan derfor være mangelfulde, idet registreringen afhænger af, om de nødvendige informationer er blevet tastet ind korrekt i forbindelse med konsultationerne. På landsplan var der 6% (47 ud af 813 gravide) af gravide hvor det ikke har været muligt at finde informationer, om hvorvidt de havde fået deres graviditetsundersøgelser, og de er ikke talt med i opgørelsen over antallet af gravide der har modtaget graviditetsundersøgelser.

Derudover var 6 gravide blevet registreret som ikke at have modtaget nogen form for undersøgelse under graviditeten, men ved nærmere eftersyn fandt man, at 4 af dem var blevet undersøgt af en fagperson mindst en gang under graviditeten.

87% (667 ud af 766) af alle gravide i Grønland var blevet set af jordemoder mindst 3 gange i løbet af graviditeten, og 97% (743 ud af 766) af alle gravide var undersøgt mindst 1 gang af jordemoder. Der var lavest andel gravide undersøgt i Uummanaq og Qasigiannqut (90%), mens de fleste af de øvrige byer lå på 100%.

Kun 6% (48 ud af 766) af gravide var blevet set af en sundheds-/fødselsassistent.

Andelen af gravide, der var blevet set af en læge mindst en gang under graviditeten var på 93% (715 ud af 766) i landsplan. Fordelt i de gravides bopæl (by) sås, at andelen af gravide der var blevet set af en læge mindst en gang under graviditeten svingede mellem 84% til 100%, lavest i Paamiut og højest i Ittoqqortoormiit, Qaanaaq, Qaqortoq og Qeqertarsuaq, jf. tabel 1.

Gravides bopæl i by (N/n)*	Undersøgt af jordemoder	Undersøgt af fødselsassistent	Undersøgt af læge	Ultralydsscannet
Aasiaat (53/51)	100%	4%	90%	76%
Ilulissat (76/69)	94%	12%	91%	81%
Ittoqqortoormiit (5/5)	100%	0%	100%	80%
Kangaatsiaq (18/17)	100%	6%	94%	71%
Maniitsoq (37/33)	91%	3%	91%	76%
Nanortalik (17/15)	100%	13%	93%	87%
Narsaq (21/21)	95%	5%	95%	86%
Nuuk ¹ (237/218)	98%	7%	95%	71%
Paamiut (19/19)	100%	5%	84%	84%
Qaanaaq inkl. Pituffik (18/15)	100%	0%	100%	75%
Qaqortoq (50/49)	100%	2%	100%	82%
Qasigiannuit (10/10)	90%	20%	90%	50%
Qeqertarsuaq (8/8)	100%	13%	100%	63%
Sisimiut (90/89)	98%	4%	91%	74%
Tasiilaq (67/64)	98%	5%	94%	78%
Upernavik (55/52)	94%	6%	90%	71%
Uummannaq (32/31)	90%	6%	90%	68%

Tabel 1. Svangreomsorg fordelt i mødrenes bopæl (by) på fødselstidspunktet

*N= antal gravide, n= antal gravide hvor man har oplysninger om hvorvidt de har fået graviditetsundersøgelser

Antal fødte

Der blev født 823 børn i 2018, lidt flere drenge end piger. 5 var dødfødte, hvor 4 ud af 5 var drenge. Der var i alt 813 fødsler, idet der blev født 10 tvillingepar.

Fødte	I alt	Piger	Drenge
Levende fødte	818	388 (47,4%)	430 (52,6%)
Dødfødte	5	1	4
I alt	823	389	434

Tabel 2. Antal fødte, fordelt i levende fødte, dødfødte og i køn

Tvillingefødsler

Der blev født 10 tvillingepar (20 flerfoldsfødsler), hvoraf et par i svangerskabsuge 31 blev forløst ved akut kejsersnit på kysten, men var dødfødte. Resterende tvillinger blev født på DIH. 4 par vaginalt (svangerskabsuge 32 til 36) 4 par ved akut kejsersnit (Svangerskabsuge 33 til 37) og 2 par ved planlagt kejsersnit (svangerskabsuge 30 til 36).

4 tvillingepar var fra Nuuk, mens resten var fra kysten.

¹ Under høringsen kom følgende opdateringer til graviditetsundersøgelserne i Nuuk:
201 er undersøgt af læge
236 er ultralydsscannet

Graviditetslængde

Den gennemsnitlige graviditetslængde, beregnet på alle fødsler (levende fødte og dødfødte, tvillinger talt som 1 fødsel), var 272 dage, sv.t. GA (gestationsalder) 38+6. Der var stort set ingen forskelle i den gennemsnitlige graviditetslængde i de forskellige byer.

Gestationsalder	Fødsler	Fødsler i %
<32	13	1,6%
32-36	73	9%
37-41	723	88,9%
42	2	0,2%
Ukendt	2	0,2%
I alt	813	100%

Tabel 3. Fødsler fordelt i gestationsalder

Fødselsvægt og længde

Den gennemsnitlige fødselsvægt og fødselslængde ved de forskellige svangerskabsuger (gestationsalder), blev beregnet på alle levende fødte. Fødselsvægten var ikke rapporteret hos 1 (født i udlandet) og fødselslængden var ikke registreret hos 6 fødte. En fødselsvægt (3.455 gram) og fødselslængde (50 cm) uden kendt gestationsalder blev sorteret fra.

Den gennemsnitlige fødselsvægt blandt alle levendefødte var 3.513 gram.

Den laveste fødselsvægt blandt levende fødte var 526 gram (svangerskabsuge 22) og den højeste 5.585 gram (svangerskabsuge 39).

Den gennemsnitlige fødselslængde var 51 cm.

Den korteste fødselslængde blandt levende fødte var 26 cm (svangerskabsuge 27) og den længste fødselslængde var 57 cm (svangerskabsuge 38 og 40).

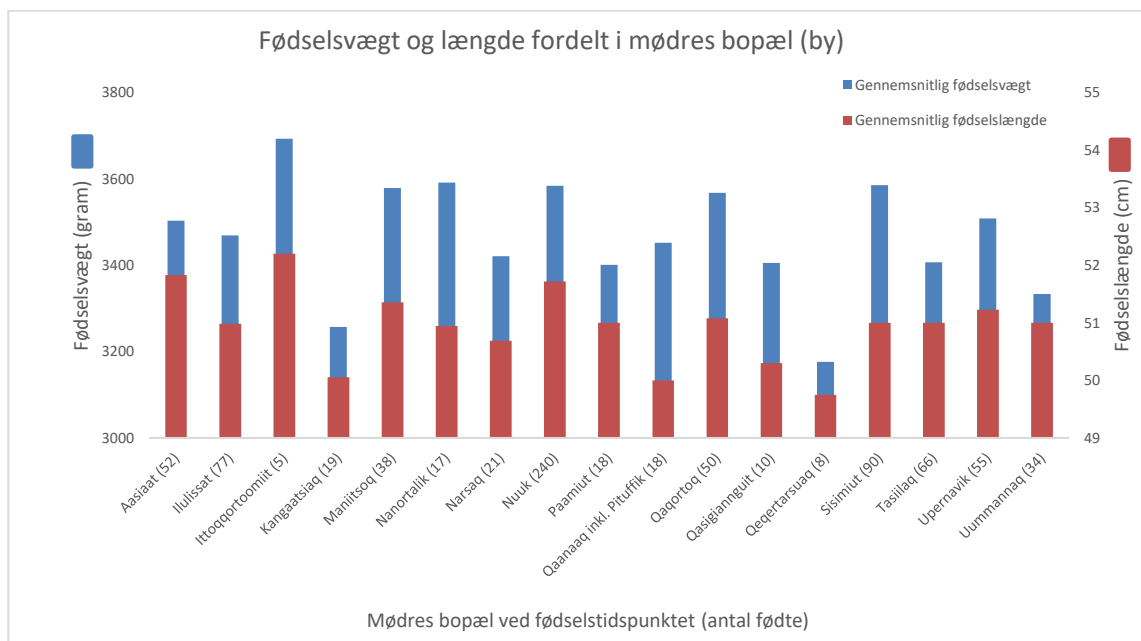
I det nedenstående tabel, ses fødselsvægt og fødselslængde i forskellige svangerskabsuger (gestationsalder).

GA (gestationsalder)	Gennemsnitlig fødselsvægt	Laveste fødselsvægt	Højeste fødselsvægt	Gennemsnitlig fødselslængde	Korteste	Længste
<32	1.359 gram	526 gram	2.550 gram	39 cm	26 cm	48 cm
32-36	2.714 gram	1.414 gram	4.385 gram	48 cm	42 cm	54 cm
37-41	3.637 gram	1.986 gram	5.585 gram	52 cm	44 cm	57 cm
42	3.768 gram	3.540 gram	3.995 gram	49 cm	49 cm	49 cm

Tabel 4. Gennemsnitlige fødselsvægt og fødselslængde fordelt i gestationsalder ved fødsel

Fødselsvægt og længde fordelt i mødres bopæl (by) ved fødselstidspunktet

Den gennemsnitlige fødselsvægt og længde fordelt i mødrenes bopæl (by) viste, at der var små regionale forskelle. Mødre fra Ittoqqortoormiit fødte børn med højeste landsgennemsnit i både fødselsvægt og længde, mens mødrene fra Qeqertarsuaq fødte børn med laveste landsgennemsnit i både fødselsvægt og længde (graf 1).

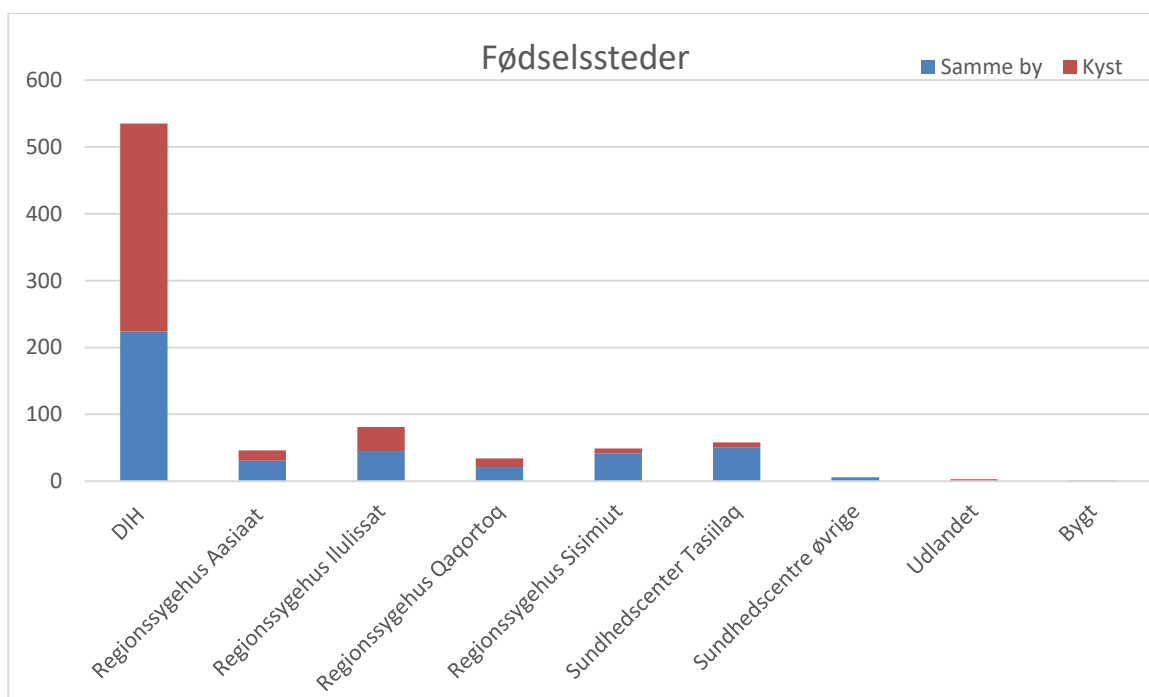
Graf 1. Gennemsnitlige fødselsvægt og fødselslængde fordelt i mødres bopæl (by) på fødselstidspunktet

Fødsler i Grønland i 2018

Af fødsler forstås alle levende fødte og dødfødte over 28 fulde svangerskabsuger, tvillinger talt som 1 fødsel.

Der var 813 fødsler i 2018, hvoraf 3 fødte i udlandet. 66% (535 ud af 813) af fødslerne foregik på Dronning Ingrid's Hospital, hvor størstedelen af de fødende kom fra kysten (224 fra Nuuk, 311 fra kysten). I Ilulissat, hvor 10% af de samlede fødende fødte, kom knap halvdelen af dem fra kysten. I de resterende fødselssteder havde hovedparten af fødende bopæl (by) i fødselsstedet.

I 2018 var fødestederne Nuuk, Aasiaat, Ilulissat, Sisimiut, Qaqortoq samt Tasilaq. 98,8% af fødslerne foregik i fødestederne.

Graf 2, Antal fødsler, fordelt i fødselssteder

Fødemåder

Af de 813 fødsler fødte 730 vaginalt (90%). 80 fødte ved kejsersnit, hvoraf 22 var planlagte.

Fødemåde	Antal	Procentdel
Vaginal	732	90%
Planlagt kejsersnit	22	2,7%
Akut kejsersnit	58	7,1%
Ukendt	1	0,1%
I alt	813	100%

Tabel 5. Fødsler fordelt i fødemåder

Kejsersnit

80 fødte med kejsersnit og 85% af dem blev udført på Dronning Ingrid's Hospital.

	Planlagt kejsersnit	Akut kejsersnit
Dronning Ingrid's Hospital	21	47
Regionssygehus Aasiaat	0	4
Regionssygehus Ilulissat	0	3
Regionssygehus Sisimiut	0	0
Regionssygehus Qaqortoq	0	2
Sundhedscenter Tasiilaq	0	1
Udlandet	1	1
I alt	22	58

Tabel 6. Udførte kejsersnit fordelt i fødesteder

Fødsler på Dronning Ingrid's Hospital

Der blev udført 68 kejsersnit på Dronning Ingrid's Hospital, hvoraf godt 30% var planlagte og resten var akutte.

Fødemåde	Antal	Procentdel
Vaginal	467	87,3%
Planlagt kejsersnit	21	3,9%
Akut kejsersnit	47	8,8%
I alt	535	100%

Tabel 7. Fødsler på Dronning Ingrid's Hospital fordelt på fødemåder

Forældrenes alder ved fødselstidspunktet

Gennemsnitsalderen for mødre ved fødselstidspunktet var 27 år, den yngste var 14 år og den ældste var 42 år.

Gennemsnitsalderen for fædre ved fødselstidspunktet var 31 år, den yngste var 15 år og den ældste var 60 år.

Teenagemødre

68 kvinder under 20 år fødte i 2018, knap halvdelen var 19 årige, mens resten var fordelt med faldende frekvens ned til 14-års alderen.

Alder ved fødselstidspunktet	Antal
14	1
15	2
16	9
17	7
18	14
19	35
I alt teenagemødre	68

Tabel 8. Teenagemødre

Teenagefædre

Mens der var 68 teenagemødre var der 13 teenagefædre, hvor størstedelen var 19 år gamle. Resten var spredt sporadisk ned til 15 års alderen.

Alder ved fødselstidspunktet	Antal
14	0
15	1
16	0
17	1
18	3
19	8
I alt teenagefædre	13

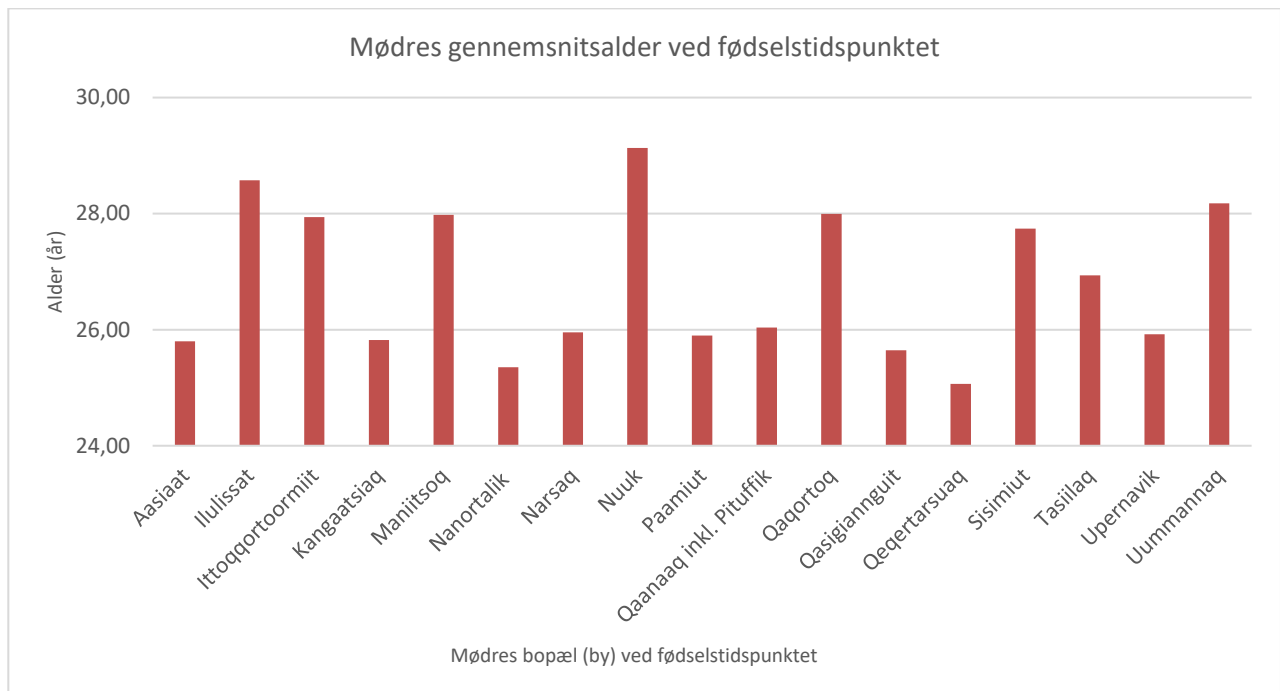
Tabel 9. Teenagefædre

Forældrenes gennemsnitsalder ved fødselstidspunktet fordelt i bopæl (by)

Mødres gennemsnitsalder ved fødselstidspunktet varierede med bopæl. Den laveste gennemsnitsalder i hele landet var fra Qeqertarsuaq, hvor den var på 25 år, mens den højeste var fra Nuuk og var på 29 år.

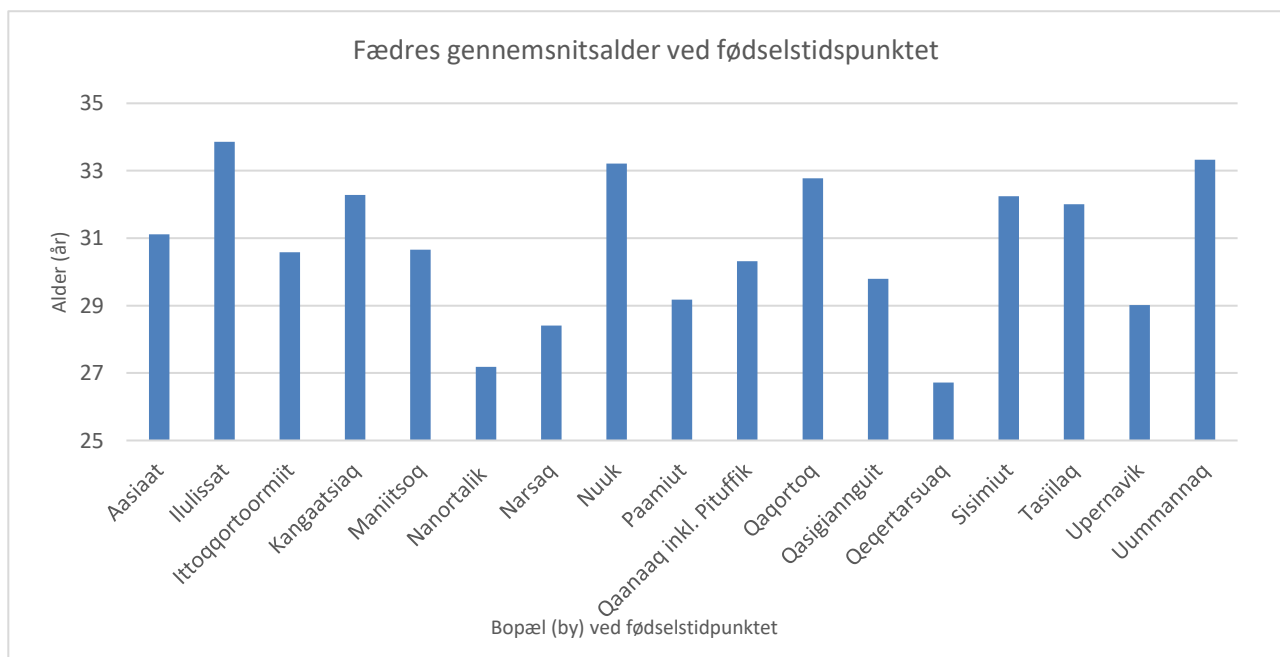

Der var tydelige regionale forskelle mellem mødrenes alder, som man kan se i grafen.

Graf 3. Mødres gennemsnitsalder fordelt i bopæl (by) ved fødselstidspunktet

Fædrene var lidt ældre med en laveste gennemsnitsalder på 26 år i Qeqertarsuaq, og den højeste gennemsnitsalder på 33 år i Ilulissat. Og der var, ligesom hos mødrene, regionale forskelle på alder.

Graf 4. Fædres gennemsnitsalder fordelt i bopæl (by) ved fødselstidspunktet

Civilstand

Registreringen af civilstanden var mangelfuld, hvor 105 var uoplyste og 51 registrerede som "andet". Af de registrerede var 135 gift (16,6%), 466 samboende (57,3%) og 55 enlige (6,8%).

Erhvervsstatus

Der var større arbejdsløshed blandt mødre (19,8%) i forhold til fædre (6,9%), ligeledes var der flere førtidspensionister blandt mødre (0,7%) sammenlignet med fædre (0,1%). Godt halvdelen af mødre var i arbejde, mens 65,8% af fædre var i arbejde. 12% var studerende i begge grupper.

Erhvervsstatus mødre	Antal	Procentdel
I arbejde	443	54,5%
Arbejdsløs	161	19,8%
Studerende	96	11,8%
Hjemmegående	2	0,2%
Førtidspensionist	6	0,7%
Uoplyst	105	12,9%
Total	813	100%

Tabel 10. Mødrenes erhvervsstatus ved første jordmoderbesøg

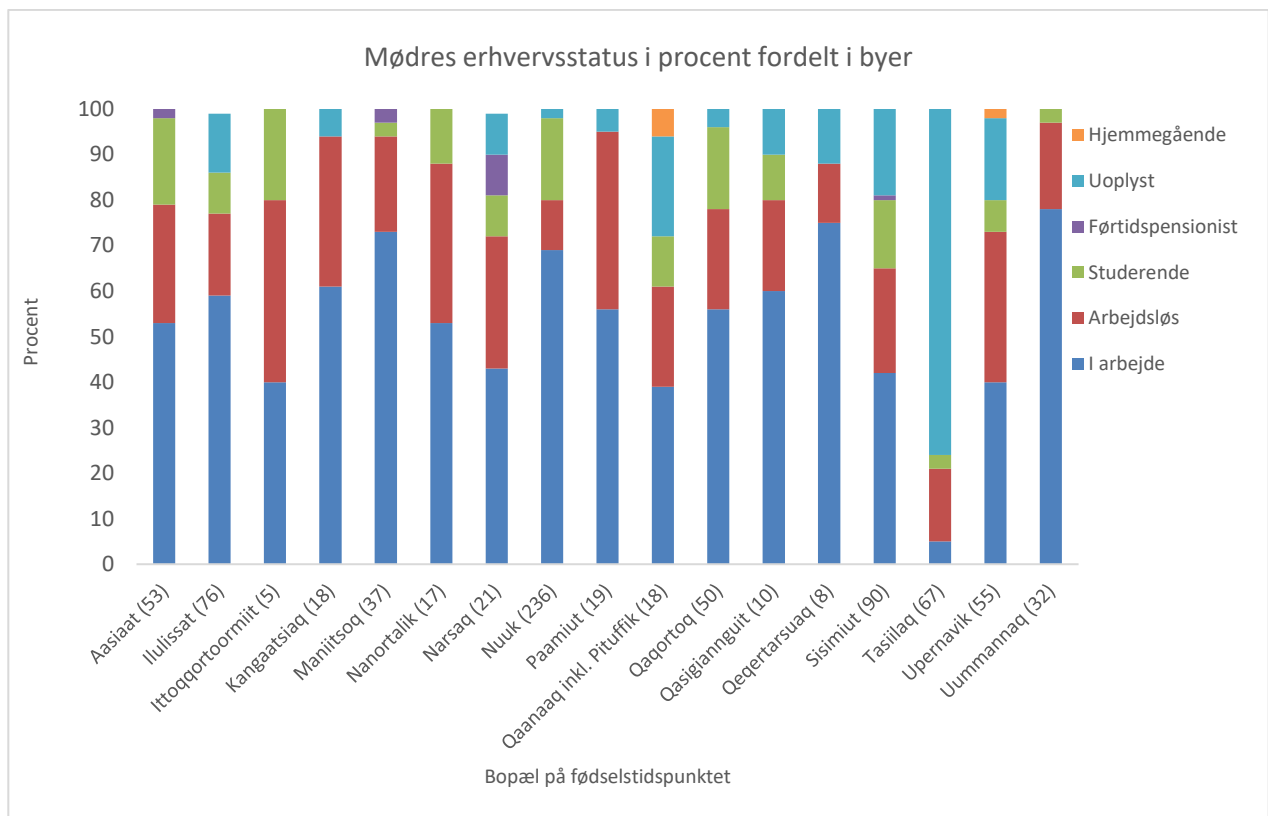
Erhvervsstatus fædre	Antal	Procentdel
I arbejde	532	65,8%
Arbejdsløs	57	7,0%
Studerende	104	12,9%
Førtidspensionist	1	0,1%
Uoplyst	115	14,2%
I alt	809	100%

Tabel 11. Fædrenes erhvervsstatus ved første jordmoderbesøg

Geografiske forskelle i mødrenes erhvervsstatus

Når man kigger nærmere på mødrenes procentvise erhvervsstatus opdelt i bopæl (by) på fødselstidspunktet, kan man se at der var store regionale forskelle. Der var flest mødre i arbejde i Uummannaq, Qeqertarsuaq og Maniitsoq, mens der var mest arbejdsløshed i Ittoqqortoormiit, Paamiut og Nanortalik.

Kun i Qaanaaq og Upernavik var der registreret hjemmegående mødre (hhv. 6% og 2%).

Graf 5. Mødrenes erhvervsstatus fordelt i bopæl (by) ved fødselstidspunktet

Spædbørnsdødelighed

Dødfødsler

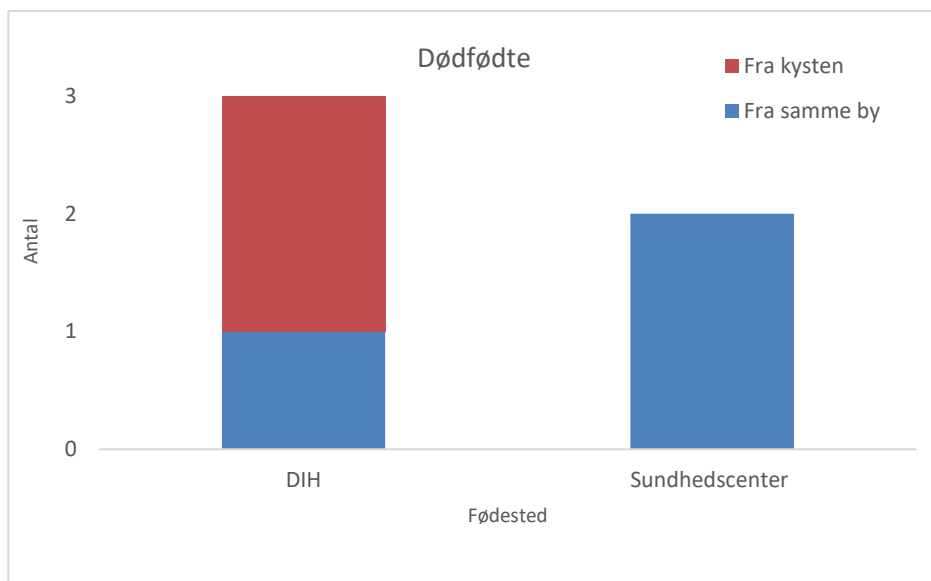
Dødfødsel defineres som en fødsel af et dødt barn, såfremt svangerskabet er gået mindst 28 fulde uger. Der var 5 dødfødte i 2018. 2 dødfødte var fuldbårne (GA 40+1 og 40+4) mens 3 var for tidligt fødte (GA 31+0 og 32+2).

Fødte	I alt	Piger	Drenge
Levende fødte	818	388 (47,4%)	430 (52,6%)
Dødfødte	5	1	4
I alt	823	389	434

Tabel 12. Antal fødte fordelt i levende fødte, dødfødte og køn

3 ud af 5 dødfødte blev forløst på Dronnings Ingrid's Hospital, hvoraf 2 kom ude fra kysten.

Dødfødselshyppigheden beregnes som antal dødfødte per 1.000 fødte (levendefødte + dødfødte), og den var i 2018 på 6,08 per 1.000 fødte.

Graf 6. Dødfødte fordelt i fødesteder

Perinatal dødelighed

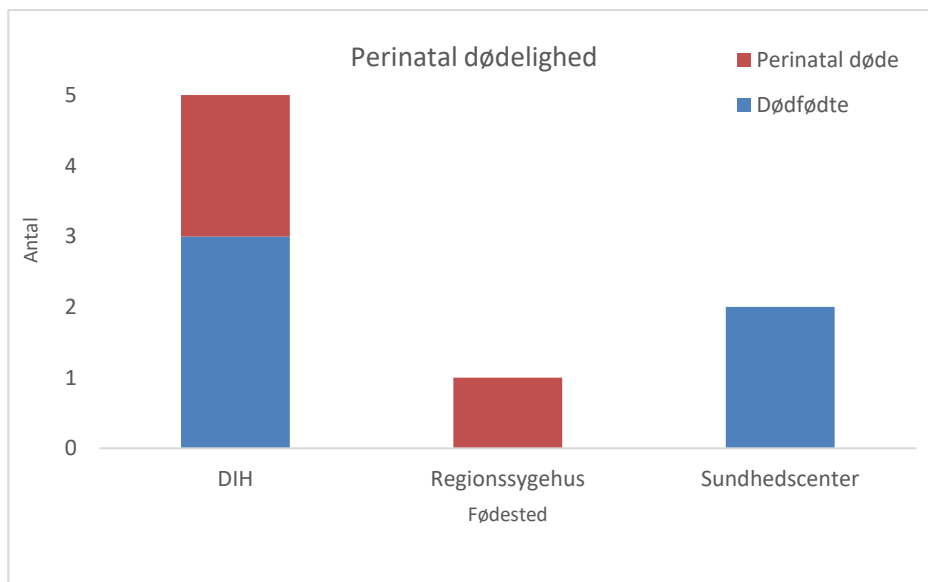
Ved perinatal dødsfald forstås dødfødte samt dødsfald inden udgangen af den første leveuge.

Landslægeembedets dødsårsagsregister blev brugt til at finde spædbørn der var døde inden for den første leveuge, og man fandt at 3 spædbørn var døde kort efter fødsel. Alle var for tidligt fødte, født i svangerskabsugerne 22-34.

Perinatal dødelighedsrate beregnes som antal perinatale dødsfald per 1.000 fødte (levendefødte+dødfødte).

Perinatal dødelighed, omfattende dødfødte (5) og børn, der døde inden udgangen af den første leveuge (3), var på 9,72 per 1.000 fødte (8 perinatale dødsfald).

På Dronning Ingrid's Hospital var der 3 dødfødte og 2 døde inden udgangen af den første leveuge. På regionssygehusene var der ingen dødfødte, men en døde inden udgangen af den første leveuge. På sundhedscentrene var der 2 dødfødte og ingen døde inden udgangen af den første leveuge.

Graf 7. Perinatal dødelighed fordelt i fødesteder